

Поворотна фінансова допомога від ФОП: судова практика, позиція ДПС і ризики анулювання статусу платника єдиного податку

Останніми роками надання поворотної фінансової допомоги (ПФД) фізичними особами-підприємцями – платниками єдиного податку – стало предметом прискіпної уваги податкових органів. Чинне законодавство не забороняє таких операцій, але ДПС часто кваліфікує їх як фінансові послуги або фінансове посередництво, що є прямо забороненим для фоп-єдинників.

Справа №120/4675/24: Апеляційний суд підтримує ДПС

12 березня 2025 року Сьомий апеляційний адміністративний суд у справі №120/4675/24 підтримав позицію ДПС щодо неприпустимості надання ФОП сум ПФД. Обставини справи:

- ФОП надав поворотну фіндопомогу на суму понад 13 млн грн;
- ДПС стверджувала, що це є діяльність у сфері фінансового посередництва (квед 64.19);
- Апеляція залишила в силі рішення першої інстанції: суми доходу неправомірно знижено, а сам ФОП порушив умови спрощеної системи.

По цій справі варто дочекатись остаточного рішення від Касаційної інстанції, очевидно.

Порівняння з позицією Верховного Суду

У справі №824/74/19-а (постанова ВС від 01.07.2020) суд навпаки зазначив, що отримана та повернена ПФД не є доходом ФОП. Встановлено обставини фактичної позики, а отже відсутність підстав для переходу на загальну систему.

Що це означає для ФОП

- Податкова служба трактує надання ПФД як фінансове посередництво та подає до судів з вимогами анулювати статус єдинника;
- Суди оцінюють договір, суму, систематичність та намір отримати дохід;
- Вирішуючий критерій – чи це було разовою операцією за особисті кошти, чи систематичним розподілом чужих коштів.

Поради: Що робити ФОП

- Оформлювати ПФД лише за письмовими договорами, – від себе як від фізичної особи, а не з рахунку ФОП, – чітко вказуючи, що це особисті кошти, а не господарська діяльність;
- Якщо все ж доводиться оформити від ФОП, то не укладати багато однотипних договорів за короткий період – це може свідчити про системність;
- Не залучати сторонні кошти для надання ПФД – це вже ознака фінпосередництва;
- Зберігати всю документацію: договори, виписки, повернення коштів – для підтвердження реальності операції;
- Уникати використання в договорах термінів «позика», «кредит» тощо без уточнення статусу коштів та сторін.

Нагадуємо, АО «Західна Правозахисна Група» надає професійні послуги оскарження податкових повідомлень – рішень.

Загалом це охоплює як процедуру адміністративного оскарження, так і судового.

Загалом Ви зможете отримати комплексну послугу щодо оскарження протиправних рішень податкового органу.

Переваги АО «Західна Правозахисна Група»:

- досвідчені адвокати податкової практики, податкові консультанти;*
- напрацьовані вдалі кейси з оскарження;*
- наданню послуги передують детальний аналіз ситуації, моделювання її розвитку і податкове планування;*
- налагоджені процеси дистанційної, комфортної та безпечної для Замовника комунікації;*
- справедлива та розумна ціна вартості послуг та ін.*

Заповніть форму зворотного зв'язку і ми надамо Вам первинну консультацію.

Форма зв'язку

Ваше ім'я (обов'язково)

Ваш email (обов'язково)

Ваш номер телефону (обов'язково)

Ваше повідомлення

Наші контакти:

Номери телефонів: +38(050)-404-87-30; +38(098)-793-77-77,
електронна пошта: office@vg.ua

АО "ЗАХІДНА ПРАВОЗАХИСНА ГРУПА"

Чи може представництво іноземної компанії в Україні отримати позику?

Фабула: Чеська компанія зареєструвала в Україні своє представництво. Представництво взяте на облік як платник податків, має ідентифікаційний код, рахунки в банку. Представництво здійснює господарську діяльність – забезпечує нагляд за виконанням замовлень, що виконуються чеською компанією (головною компанією) в Україні.

***Виникло питання** – чи має право таке представництво отримати на свій рахунок від головної компанії кошти у вигляді поворотної фінансової безвідсоткової допомоги? Якщо так, то чи матиме представництво право повернути цю поворотну фінансову допомогу головному підприємству за рахунок надходжень від господарської діяльності?*

*Компанією Вікторія ініційовано запит до НБУ та отримано ствердну відповідь: **можна, але з врахуванням особливостей.***

Відповідь подаємо нижче.

НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК УКРАЇНИ

вул. Інститутська, 9, м. Київ, 01601, Україна
телефон: 0-800-505-240
факс +380 (44) 230-20-33, 253-77-50
e-mail: nbu@bank.gov.ua Код ЄДРПОУ 00032106

NATIONAL BANK OF UKRAINE

9, Instytutska St., Kyiv, 01601, Ukraine
phone: 0-800-505-240
fax +380 (44) 230-20-33, 253-77-50,
e-mail: nbu@bank.gov.ua

Задорожній Р. Г.
а/с 522, м. Чернівці, 58001

ceo@vg.ua

Шановний Романе Григоровичу!

Національний банк України (далі – Національний банк) розглянув Ваш запит від 12.10.2020 № 12, зареєстрований у Національному банку 20.10.2020 за № 3-36875/2/15724, щодо здійснення за поточним рахунком постійного представництва в іноземній валюті операції з повернення власником рахунку коштів, попередньо отриманих ним як поворотна фінансова допомога, юридичній особі - нерезиденту, інтереси якої представляє в Україні це представництво, і повідомляє таке.

Згідно зі статтею 2 Закону України «Про Національний банк України» (далі – Закон про Національний банк) Національний банк є центральним банком України, особливим центральним органом державного управління, що діє лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією України та законами України.

Національний банк відповідно до статті 56 Закону про Національний банк видає нормативно-правові акти з питань, віднесених до його повноважень, які є обов'язковими для органів державної влади і органів місцевого самоврядування, банків, підприємств, організацій та установ незалежно від форм власності, а також для фізичних осіб.

Функції Національного банку визначені статтями 6 і 7 Закону про Національний банк, згідно із якими Національний банк не уповноважений тлумачити цивільне та господарське законодавство суб'єктам господарювання, а також здійснювати аналіз операцій резидентів з наданням висновків щодо їх відповідності вимогам чинного законодавства України.

Разом з цим повідомляємо, що відповідно до підпункту «г» пункту 9 частини першої статті 1 Закону України «Про валюту і валютні операції» відокремлені підрозділи юридичних осіб, які створені та діють відповідно до законодавства іноземної держави, а саме філії, представництва, відділення або інші відокремлені підрозділи, для здійснення валютних операцій мають статус резидента.

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Дугін Олександр Борисович
Сертифікат 3122842E6867E65404000004A070000590F0000
Дійсний до: 24.01.2021 10:59:00

Національний банк України

40-0006/66520
від 11.11.2020 17:36:16

Звертаємо увагу, що відповідно до вищевказаної норми Закону України «Про валюту і валютні операції» такі відокремлені підрозділи не мають статусу юридичної особи та здійснюють підприємницьку діяльність від імені юридичної особи на території України.

Умови, порядок, особливості здійснення операцій за поточними рахунками клієнтів банків визначені у розділі X Положення про заходи захисту та визначення порядку здійснення окремих операцій в іноземній валюті¹ (далі – Положення № 5).

Так, вичерпний перелік операцій за поточними рахунками в іноземній валюті постійних представництв визначений у пункті 126 розділу X Положення № 5, де передбачено, зокрема, проведення операцій:

із зарахування коштів, переказаних з-за кордону на ім'я власника рахунку через банки України. Отже, зарахування надходжень з-за кордону на рахунок постійного представництва, що надійшли від юридичної особи - нерезидента, інтереси якої представляє в Україні це представництво (у тому числі у вигляді поворотної фінансової допомоги), не суперечить встановленому режиму використання такого рахунку згідно з підпунктом 4 пункту 126 розділу X Положення № 5;

із переказу коштів за межі України на рахунки юридичних осіб-нерезидентів, інтереси яких представляють в Україні ці постійні представництва згідно з підпунктом 9 пункту 126 розділу X Положення № 5.

Постійні представництва можуть використовувати наявні кошти з поточного рахунку у національній валюті для купівлі іноземної валюти на валютному ринку України з метою її переказу на рахунок юридичної особи-нерезидента, інтереси якої представляє на території України це представництво, з урахуванням особливостей, встановлених пунктом 122 розділу X Положення № 5.

Директор
Департаменту відкритих ринків
Національного банку України

Олексій ЛУПІН

Світлана Гевель,
253-3406

¹ Затверджене постановою Правління Національного банку України від 02.01.2019 № 5.

**Замовте в нашій Компанії програмне забезпечення
"СОНАТА" -оптимально для подання електронної
звітності!**

Відомості про зміни індексів інфляції, основних макроекономічних показників Ви зможете переглянути на сайті Компанії Вікторія у наведені строки, – в цій оновлення публікації, а також слідкуйте за нашими повідомленнями в

стрічці новин Компанії та у мережі FaceBook

facebook

КАСОВІ АПАРАТИ: ПРОДАЖ та ОБСЛУГОВУВАННЯ

**ЦЕНТР
РРО**